Suarezbaobab

Adansonia suarezensis

I korthet

- *Adansonia suarezensis* – malvaväxter (Malvaceae).
- Växer bara på Madagaskars nordspets kring Antsiranana; hotad i naturen.
- Lövfällande träd med tjock, vattenlagrande stam och slät, grå- till rödbrun bark.
- Korta, vågräta grenar i en platt krona; stora vita blommor som slår ut på natten.
- Ljust och varmt året runt; på vintern nästan torrt och minst cirka 15 °C.
- Fäller bladen och vilar på vintern – det är naturligt.
- Fröskalet repas och läggs i blöt; gror ojämnt efter några dagar till 1–2 månader.

Det här kan du se fram emot

Med fröna av suarezbaobab har du grunden till en ovanlig bonsai från en av Madagaskars sällsynta baobabarter. Fröskalet måste repas, och groningen är ojämn – vissa frön gror efter några dagar, andra efter 1–2 månader. Groddplantorna bildar först rötter, så det händer länge inte mycket ovan jord. Med tiden blir stammen tjock och flaskformad, och den platta kronan kan formas. Blommor ska du inte räkna med i en skål – det är stammen som är baobabens kännetecken.

Många förknippar bonsai med ett färdigt litet träd från butiken. Med frön börjar du ett steg tidigare – och det ger dig något som ett köpt träd aldrig kan: Du bestämmer själv formen från den allra första groddplantan, och du kan odla arter som sällan eller aldrig säljs som färdiga bonsai. Det kräver tålamod, för det tar några år innan fröplantan har blivit ett riktigt bonsaiträd. I gengäld är trädet ditt eget från början till slut. Här nedan hittar du det du behöver veta för att komma bra igång med just den här arten.

Introduktion

Suarezbaobab (*Adansonia suarezensis*) är en av sex baobabarter som bara finns på Madagaskar. Den växer på Madagaskars nordspets kring staden Antsiranana – tidigare Diego Suarez, som har gett arten dess namn – i torr, lövfällande skog på kalkrik mark. Trädet blir upp till cirka 25 m högt med en hög, cylindrisk stam och slät, grå- till rödbrun bark. Högt upp sitter korta, tjocka grenar som sticker ut vågrätt och bildar en karakteristisk platt krona. Bladen är fingrade och faller under torrperioden. Därefter kommer stora, vita, starkt doftande blommor som slår ut i skymningen och har vissnat i gryningen; de pollineras av flyghundar. Arten är hotad i naturen eftersom bestånden är små och spridda och bara få nya träd kommer upp. Som bonsai är det framför allt den tjocka, vattenlagrande stammen som fascinerar. Blommor ska du inte räkna med i en skål.

Förökning

Fröna kan sås inomhus året runt; helst på våren. Skalet är mycket hårt: Lägg fröna i ljummet vatten över natten och fila eller repa sedan försiktigt bort en liten bit av skalet på ett enda ställe, tills det vita lagret precis syns – inte djupare. Så fröna cirka 1–2 cm djupt i fuktig såjord blandad med lite kvartssand och ställ såbrättet ljust och varmt vid cirka 25–30 °C. Håll odlingsmediet lätt fuktigt men aldrig blött, annars ruttnar fröna. Groningen är ojämn: Vissa frön gror efter några dagar, andra först efter 1–2 månader; alla frön gror inte. När hjärtbladen har

Säkerhet: Frön, näringsämnen och odlingsmedier är inte avsedda att ätas – varken av människor eller djur. Vissa arter är giftiga, så förvara dem oåtkomligt för barn och djur.

kommit fram händer det länge inte mycket ovan jord, eftersom plantan först bildar rötter. När groddplantorna har fått sina första riktiga blad skolas de om till egna krukor med pikeringsjord.

Placering och ljus

Suarezbaobaben vill ha så mycket ljus och värme som möjligt och tål full sol – även flera timmar om dagen. Från slutet av maj, när nätterna är milda, till början av september kan den stå ute på en solig, skyddad plats. Resten av året står den inne i ett ljust söderfönster.

Vattning och näringsämnen

Stammen lagrar vatten, så baobaben tål torka mycket bättre än för mycket vatten. Vattna ordentligt när odlingsmediet är torrt och låt det torka upp mellan vattningarna; unga plantor vattnas lite oftare än äldre. Från april till september ges flytande bonsainäring i svag dos var fjärde till sjätte vecka. På vintern, när bladen har fallit, vattnas bara cirka en gång i månaden med lite vatten så att de fina rötterna inte torkar ut helt – annars kommer trädet i gång långsamt på våren.

Odlingsmedium

Använd ett väldränerat odlingsmedium: Färdig bonsaijord blandad med extra kvartssand är en bra grund. Till unga plantor passar pikeringsjord med kvartssand. Trädet planteras om vart annat till vart tredje år på våren när tillväxten börjar.

Beskärning

Baobaben kan beskäras under hela växtsäsongen men inte under vintervilan. Låt de nya skotten växa och klipp sedan tillbaka dem till 2–3 blad; då förgrenar sig trädet, och den platta kronan blir tätare. Stora snitt torkar långsamt i den mjuka veden – låt snittytan torka innan du vattnar.

Övervintring

Suarezbaobaben tål inte kyla. På hösten fäller den bladen och går i vila – det är naturligt. Ställ den ljust och varmt, vid minst cirka 15 °C, och håll odlingsmediet nästan torrt: Vattna bara lite cirka en gång i månaden och ge ingen näring. När de nya bladen kommer på våren ökas vattningen gradvis igen.

Viktiga odlingstips

Det mesta som går fel vid sådd beror på för mycket vatten eller för lite ljus. Jag rekommenderar ett lätt, näringsfattigt såmedium som såjord eller kokossåmull, så att de fina rötterna inte ruttnar. När groddplantorna ska skolas om ger pikeringsjord med kvartssand god dränering och ett stabilt rotsystem. Senare, när trädet ska formas som bonsai, är min färdigblandade bonsaijord en bra grund. Ha tålamod: Frön från samma påse gror inte alltid samtidigt, så låt såbrättet stå kvar även om de första groddplantorna redan har kommit upp.